

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด
๒. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญบางประการในการปฏิบัติงานด้านวิชาการของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด
๓. เพื่อศึกษาความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของกลุ่มครูใหญ่ที่มีวุฒิสูงกว่ากับกลุ่มที่มีวุฒิต่ำกว่า

เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลนั้น ได้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น

๒ ตอน

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจงานวิชาการ โดยให้ผู้ตอบเห็น
ควยหรือไม่เห็นควย มีจำนวน ๗๐ ข้อ แบ่งเป็น ๕ หมวด คือ

หมวดที่ ๑	การศึกษาทั่วไป	๑๐	ข้อ
หมวดที่ ๒	หลักการสอนและวิธีสอน	๑๑	ข้อ
หมวดที่ ๓	การบริหารงานในโรงเรียน	๘	ข้อ
หมวดที่ ๔	การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	๑๐	ข้อ
หมวดที่ ๕	หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตร	๑๑	ข้อ

หมวดที่ ๖ จิตวิทยาการ เรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก	๑๐	ข้อ
หมวดที่ ๗ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	๕	ข้อ

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ โดยให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นว่า ปัญหา นั้น ๆ เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านวิชาการในโรงเรียนของตนมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย

คือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา ๒๕๑๘ จำนวน ๑๑๗ คน เป็นเพศชายทั้งหมด แยกเป็น ๘ ระดับวุฒิ คือ วุฒิปริญญาตรี วุฒิ ป.บ. หรือ พ.บ., วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป., วุฒิ ป.กศ. หรือ พ.กศ. วุฒิ ป. หรือ พ. และไม่มีวุฒิทางการศึกษา วุฒิ ป.บ. หรือ พ.บ. มีจำนวนมากที่สุด ครูใหญ่ทั้งหมดมีอายุระหว่าง ๒๖ - ๕๕ ปี มีอายุราชการ ๖ ถึง ๔๐ ปี และมีประสบการณ์การเป็นครูใหญ่ ๑ ถึง ๓๕ ปี

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถาม ๑๓๐ ฉบับไปยังครูใหญ่ โดยผ่านทางหัวหน้าส่วน และหัวหน้าหมวดการศึกษา ประจำ ๑๑ อำเภอ และ ๒ กิ่งอำเภอ ได้รวบรวมคืนจากหัวหน้าส่วน และได้รับคืน ๑๑๗ ฉบับ หรือร้อยละ ๙๐.๐๐ ของแบบสอบถามทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓) เมื่อตรวจและรวมคะแนนแล้วจึงแยกวิเคราะห์ดังนี้

ก. หากค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของคะแนนรวม ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละของหมวดต่าง ๆ แล้วจำแนกข้อมูลออกตามวุฒิ อายุจริง อายุราชการ และประสบการณ์การเป็นครูใหญ่ แล้วนำคะแนนรวมเฉลี่ยของครูใหญ่แต่ละกลุ่มมาเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐาน ซึ่งคำนวณไว้ เพื่อเปรียบเทียบระดับความเข้าใจงานวิชาการของครูใหญ่แต่ละกลุ่ม

ข. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างของค่าคะแนนรวมเฉลี่ย (มีชนิดมีเลขคณิต) ระหว่างครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ

ตอนที่ ๒ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีคำนวณค่าน้ำหนัก (Numerical weight) ของปัญหาแต่ละข้อโดยใช้สูตรทางสถิติ แล้วนำค่าน้ำหนักเฉลี่ยของปัญหาแต่ละข้อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เพื่อจัดลำดับค่าน้ำหนักจะอยู่ในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย หรือน้อยที่สุด (ดูรายละเอียดในบทที่ ๓)

สรุปผลการวิจัย

๑. คะแนนรวมเฉลี่ยของครูใหญ่ทั้งกลุ่ม และครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานเพื่อดูระดับความเข้าใจงานวิชาการปรากฏผลดังนี้

ก. ครูใหญ่ทั้งกลุ่มมีความเข้าใจงานวิชาการในระดับปานกลาง

ข. ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรีมีความเข้าใจงานวิชาการในระดับดี ส่วนครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม., วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป., วุฒิ ป.กศ. หรือ พ.กศ., วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ไม่มีวุฒิมีความเข้าใจงานวิชาการในระดับปานกลาง

๒. คะแนนเฉลี่ยของครูใหญ่แต่ละกลุ่ม จำแนกตามอายุจริง อายุราชการ และประสบการณ์การเป็นครูใหญ่ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนมาตรฐานเพื่อดูระดับความเข้าใจงานวิชาการปรากฏผลดังนี้

ก. ครูใหญ่ที่มีอายุจริงในช่วง ๒๖ - ๓๐ ปี และ ๓๑ - ๓๕ ปี มีความเข้าใจงานด้านวิชาการในระดับดี ส่วนครูใหญ่ที่มีอายุจริงในช่วงอื่น ๆ มีความเข้าใจงานวิชาการในระดับปานกลาง

ข. ครูใหญ่ที่มีอายุราชการ ๖ - ๑๐ ปี และ ๑๑ - ๑๕ ปี มีความเข้าใจงานวิชาการในระดับดี ส่วนครูใหญ่ที่มีอายุราชการในวงอื่น ๆ มีความเข้าใจงานด้านวิชาการในระดับปานกลาง

ค. ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์การเป็นครูใหญ่ ๑ - ๕ ปีมีความเข้าใจงานด้านวิชาการดีว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ การเป็นครูใหญ่ในวงอื่น ๆ แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนมาตรฐานแล้ว ครูใหญ่ที่มีประสบการณ์การเป็นครูใหญ่ในวงต่าง ๆ ทุกกลุ่มมีความเข้าใจงานด้านวิชาการในระดับปานกลาง

๓. เมื่อพิจารณาความเข้าใจงานวิชาการของครูใหญ่โดยดูคะแนนเฉลี่ยในหมวดต่าง ๆ ทั้ง ๗ หมวด ปรากฏว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ครูใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุประกอบหลักสูตรที่ดีที่สุด รองลงมาคือจิตวิทยาการเรียนรู้ และพัฒนาการของเด็ก การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การบริหารงานในโรงเรียน การศึกษาทั่วไป ส่วนหลักการสอนและวิธีสอนนั้น ครูใหญ่มีความเข้าใจน้อยที่สุด

เมื่อจำแนกครูใหญ่ตามวุฒิ ปรากฏว่าครูใหญ่เกือบทุกระดับวุฒิมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร และวัสดุประกอบหลักสูตรที่ดีที่สุด ยกเว้นครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. มีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนดีที่สุดใน และครูใหญ่เกือบทุกระดับวุฒิมีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการสอนและวิธีสอนน้อยที่สุด ยกเว้นวุฒิ ป. หรือ พ. อีกเช่นกัน ที่มี ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาทั่วไปน้อยที่สุด

๔. การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างความเข้าใจงานวิชาการของครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ ปรากฏว่า

ก. ครูใหญ่วุฒิปริญญาตรี มีความเข้าใจงานวิชาการ แตกต่างจากครูใหญ่ทุกระดับวุฒิ

ข. ครูใหญ่วุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มีความเข้าใจงานวิชาการแตกต่างจากครูใหญ่วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. วุฒิ ป.กศ.หรือ พ.กศ. วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ไม่มีวุฒิ

ก. ครูใหญ่วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป มีความเข้าใจไม่แตกต่างจากครูใหญ่วุฒิ ป.กศ. หรือ พ.กศ. วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ไม่มีวุฒิ

ง. ครูใหญ่วุฒิ ป.กศ. หรือ พ.กศ. มีความเข้าใจงานวิชาการไม่แตกต่างจากครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. และครูใหญ่ไม่มีวุฒิ

จ. ครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ. มีความเข้าใจงานวิชาการไม่แตกต่างจากครูใหญ่ไม่มีวุฒิ

๕. สิ่งที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา มากที่สุดความสำคัญ เช่น ครูประจำภาคไม่ได้รับสวัสดิการที่ดีเหมือนครูสังกัดกรมกองอื่น ๆ ชำนาญประมาณในการจัดห้องสมุด และอุปกรณ์หรือหนังสือที่ใช้ในห้องสมุดมีไม่เพียงพอเป็นต้น ส่วนปัญหาที่ครูใหญ่เห็นว่า เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานด้านวิชาการน้อยเรียงตามลำดับ คือ ครูใหญ่มีปมค้อยทางด้านวุฒิ บริเวณโรงเรียนไม่มาเรียน และนักเรียนไม่ทำการบ้านเป็นต้น

กล่าวโดยสรุป การวิจัยครั้งนี้พบว่าครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด ปีการศึกษา ๒๕๑๒ มีความเข้าใจงานด้านวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อศึกษาอย่างละเอียดเกี่ยวกับงานด้านนี้ ปรากฏว่าครูใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรที่ดีที่สุด และเข้าใจเรื่องหลักการสอน และวิธีสอนน้อยที่สุด โดยส่วนรวมแล้วกล่าวได้ว่า ครูใหญ่ที่มีวุฒิสองจะมีความเข้าใจงานด้านวิชาการสูงควย ส่วนสิ่งที่ เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุดคือครูประจำภาคไม่ได้รับสวัสดิการที่ดีเหมือนครูสังกัดกรมกองอื่นๆ รวมทั้งการขาดแคลนงบประมาณในการจัดห้องสมุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีเหตุผลหลายประการที่อาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนไป ดังได้กล่าวแล้วในหัวข้อความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย (บทที่ ๑) สำหรับการรวบรวมข้อมูลนั้นอยู่ในเกณฑ์

ที่เชื่อถือได้เพราะสามารถรวบรวมแบบสอบถามคืนได้ถึงร้อยละ ๘๐.๐๐ ส่วนผลการวิจัย
ที่น่าสนใจประการแรกก็คือ ครูใหญ่ที่มีอายุจริง อายุราชการ หรือประสบการณ์การเป็นครู
ครูใหญ่มาก น่าจะมีความเข้าใจงานวิชาการดีกว่ากลุ่มครูใหญ่ที่มีอายุจริง อายุราชการ หรือ
หรือประสบการณ์การเป็นครูใหญ่น้อยกว่า แต่ผลการวิจัยกลับปรากฏว่า ครูใหญ่ที่มีความ
เข้าใจงานวิชาการดีนั้น จะมีอายุจริง อายุราชการ หรือประสบการณ์การเป็นครูใหญ่
ค่อนข้างน้อย จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่า ครูใหญ่ที่มีอายุจริง อายุราชการ หรือประสบการณ
การเป็นครูใหญ่น้อยนั้น มีความสนใจศึกษาค้นคว้างานวิชาการมากกว่ากลุ่มที่มีอายุจริง
อายุราชการ หรือประสบการณ์การเป็นครูใหญ่มาก

จากการพิจารณาคะแนนรวมเฉลี่ย และค่าร้อยละของครูใหญ่แต่ละวุฒิ ปรากฏว่า
คะแนนเฉลี่ยและค่าร้อยละจะลดหลั่นลงมาตามระดับวุฒิกว่าครูใหญ่วุฒิ ป. หรือ พ.
กับครูใหญ่ไม่มีวุฒิเท่ากันที่ยังสลับที่กัน ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า .ความเข้าใจ
งานวิชาการน่าจะเนื่องมาจากระดับวุฒิมากกว่าอย่างอื่น นั่นก็คือถ้ายังมีวุฒิสอง ก็ยังมีความ
รู้ความเข้าใจงานวิชาการดียิ่งขึ้น

เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในหมวดวิชาต่าง ๆ ของครูใหญ่ทุกกลุ่มจะเห็นได้ว่า
ครูใหญ่มีความเข้าใจเรื่องหลักการสอน และวิธีสอนน้อยที่สุด เมื่อเทียบกับหมวดอื่น ๆ จึง
เป็นที่น่าสังเกตว่า การที่การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษาไม่บรรลุผลสำเร็จเท่าที่
ควรอาจจะเนื่องมาจากสาเหตุดังกล่าวก็ได้ ทั้งนี้เพราะเมื่อครูใหญ่ไม่ค่อยมีความเข้าใจ
หลักการสอนและวิธีสอน ก็อาจจะไม่สามารถสอนหรือให้คำแนะนำที่ดีแก่ครูได้

อนึ่ง ผลการวิจัยในตอนที่ ๒ ที่น่าสนใจคือ ครูใหญ่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสิ่งที่
เป็นปัญหาหรืออุปสรรคต่อการปฏิบัติงานด้านวิชาการมากที่สุดคือครูประจำภาคไม่ได้รับ
สวัสดิการที่ดีเหมือนครูสังกัดกรมกองอื่น ๆ จึงสันนิษฐานได้ว่า สาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้
ให้การเรียนการสอนในโรงเรียนประจำภาคขาดประสิทธิภาพอยู่ในขณะนี้ อาจจะเนื่อง
มาจากครูใหญ่ไม่มีกำลังใจที่จะปฏิบัติงาน ไม่ได้ใช้เวลาให้กับงานของโรงเรียนเพราะ
มีความรู้สึกอยู่เสมอว่าตนไม่ได้รับความยุติธรรมในเรื่องสวัสดิการ จึงขาดความจริงจังใน
การทำงาน

ขอเสนอแนะต่อครูใหญ่

๑. ครูใหญ่ในฐานะผู้นำและผู้บริหารงานวิชาการของโรงเรียน และรับผิดชอบ ผลการศึกษาของนักเรียน ควรจะใส่ใจหลักการบริหารโรงเรียนและงานวิชาการอย่าง ถูกต้องตามแนวโน้มของการบริหารงานในปัจจุบัน ทั้งนี้ควรศึกษาคนควาและติดตามความ เคลื่อนไหวของการศึกษาตลอดเวลา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับหลักการสอนและวิธี สอน เพราะเรื่องดังกล่าวมีโชหลักการที่ถาวรตายตัว เป็นเรื่องที่จะเปลี่ยนแปลง ปรับ- ปรุงและค้นพบหลักการใหม่ ๆ อยู่เสมอ

๒. ครูใหญ่ควรวางแผนระยะยาวตลอดปี และระยะสั้นเป็นรายเดือน ราย สัปดาห์ และรายวันตามลำดับ โดยกำหนดแผนงาน กำหนดวิธีการที่จะปฏิบัติ กำหนดตัว บุคคลที่จะรับไปปฏิบัติ และกำหนดวิธีการประเมินผลงานนั้น ๆ ไว้ล่วงหน้า ทั้งนี้ควรทำโดย ความร่วมมือระหว่างครูใหญ่และคณะครูในโรงเรียน รวมทั้งศึกษานิสัยกวดวย นอกจากนี้ ~~ให้~~ สิ่งที่ต้องทำประการหนึ่งก็คือ การบันทึกปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติ งานเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขในคราวต่อไป รวมทั้งเป็นแนวทางสำหรับผู้ที่มารับงานใหม่ อีกด้วย

๓. ครูใหญ่ควรหาเวลาดูแลช่วยเหลือครูในโรงเรียนของคนที่เกี่ยวกับการ เรียนการสอนและควรถือว่าเป็นหน้าที่ที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา ระดับโรงเรียน รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูในโรงเรียนได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมทาง วิชาการ และศึกษาต่อทั้งนี้โดยมุ่งผลประโยชน์ที่เกี่ยวกับการศึกษาเล่าเรียนของนักเรียน เป็นสำคัญ

๔. ครูใหญ่ควรจัดให้มีการประชุมครูเพื่ออภิปรายและแก้ปัญหาการเรียนการสอน อย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยที่สุดควรจัดเดือนละครั้งโดยไม่รวมกับการประชุมอื่น ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการแจ้งระเบียบงาน คำสั่งราชการหรือหัวขอการประชุมอื่น ๆ

๕. ครูใหญ่ควรจัดระบบการควบคุมการสอน เพื่อให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยวิธีทำตารางสอนรวมขนาดใหญ่ เพื่อครูใหญ่จะได้ทราบว่าครูคนใดสอนวิชาอะไร เวลาใด และห้องใด และเพื่อความสะดวกในการดูแลช่วยเหลือ และสับเปลี่ยนผู้สอน

ข้อเสนอแนะต่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ควรจัดอบรมและสัมมนาครูใหญ่ เพื่อให้ความรู้ทางด้านการบริหารงานวิชาการ หลักการสอนและวิธีสอนในวิชาต่าง ๆ ในระดับประถมศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

๒. ควรส่งเสริมการจัดห้องสมุดในโรงเรียนอย่างทั่วถึง โดยการจัดสรรงบประมาณในด้านนี้ตามสมควรและควรจัดให้มีการอบรมครู เพื่อทำหน้าที่บรรณารักษ์ นอกจากนี้องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นบางอย่างที่โรงเรียนไม่สามารถจัดหาเองได้ ให้แก่โรงเรียน

๓. สำหรับการคัดเลือกบรรจุหรือแต่งตั้ง ควรกำหนดคุณสมบัติทางการศึกษาของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ไม่น้อยกว่าวุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. และมีอายุไม่มากเกินไป

๔. ควรหาวิธีปรับปรุงสวัสดิการของครูประจำบาลสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้ดีขึ้นตามสมควร

ข้อเสนอแนะต่อการศึกษาวิจัย

๑. ควรมีการสำรวจความคิดเห็นของครูใหญ่และผู้บริหาร เกี่ยวกับการบริหารงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ดต่อไปอีก

๒. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจงานวิชาการตามหลักการศึกษาเปรียบเทียบกับการปฏิบัติจริงของครูใหญ่ดังกล่าว